

Гончаренко О.М.,
д.е.н., доцент,
Світлична О.С.,
к.е.н., доцент

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Незважаючи на достатню кількість досліджень з проблематики організації самостійної роботи студентів (далі – СРС), їх широту та багатоплановість, на сьогодні по багатьох питаннях немає єдиного підходу, зокрема це стосується урахування специфіки дисциплін, що вивчаються студентами при організації СРС.

Отже, необхідним є розгляд організації СРС економічних спеціальностей та визначення ефективних методів її організації.

До основних форм навчального процесу ВНЗ можна віднести: навчальні заняття (лекції, практичні, семінарські заняття, консультативні та індивідуальні завдання), самостійну роботу, практичну підготовку, контрольні заходи та міждисциплінарні тренінги.

В сучасних умовах ринку праці та особливостей працевлаштування, зростають вимоги до професійної компетентності випускників, що обумовлює якісно нові форми та методи вищої освіти, спрямовані на створення цілісної системи безперервної освіти, на розширення сфери самостійної діяльності студентів, які формують навички самоорганізації та самоосвіти. Розширення функцій та зростання ролі самостійної роботи студентів не тільки веде до збільшення її обсягу, а й обумовлює зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності. СРС є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, поза аудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім

керівництвом. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки.

Результати СРС можуть бути представлені у вигляді: есе, реферату, дайджесту, огляду, звіту, конспекту, презентації, розрахунково-графічної роботи, проекту, вправи, завдання, ситуаційного завдання та ін.

З огляду на специфіку певних дисциплін, доречним є **організація СРС за допомогою робочого зошиту**. Структура робочого зошиту може бути побудована наступним чином:

- 1) методичний блок (методичні рекомендації для виконання самостійної роботи);
- 2) понятійний блок (назва теми, основні категорії);
- 2) інформаційний блок (опорний конспект, узагальнення статистичних показників у формі таблиці (назва, сутність, характеристика, формула статистичного показника);
- 3) ілюстративно-наочний блок (схеми, таблиці, зразки, рисунки, діаграми);
- 4) практичний блок (завдання на засвоєння, усвідомлення, узагальнення, порівняння, конкретизацію, систематизацію, закріплення інформації);
- 5) блок самоконтролю (різні за рівнем складності тести, алгоритмічні та диференційовані практичні завдання, порівняльні таблиці тощо);
- 6) ресурсний блок (інформаційні ресурси) [1].

Також, для того, щоб студент усвідомив себе не тільки споживачем, але і розповсюджувачем нового знання, відчув суспільну значущість своєї індивідуальної пізнавальної діяльності, доцільно використовувати за певними дисциплінами **групову форму організації СРС**. При цьому викладач надає консультативну допомогу кожному виконавцю, оцінюючи його успіхи за якістю виконаної ним частини завдання [2].

На особливу увагу заслуговує *оцінювання СРС*. Остаточна рейтингова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів поточного і підсумкового контролю. Якщо взяти до уваги шкалу оцінювання згідно до якої мінімально необхідною кількістю балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни є 60, вважаємо за доцільне перехід на 100-бальну шкалу оцінювання як поточної так і підсумкової успішності з виведенням їх середнього значення.

Також вважаємо за доцільне *ввести обов'язковість виконання окремих завдань самостійної роботи* задля забезпечення більш високого рівня знань з дисципліни.

На сьогодні для ефективної організації навчального процесу широко використовують інформаційно-комунікаційні технології. Самостійну роботу студентів при вивченні дисциплін навчального плану у ВНЗ з *використанням інформаційних технологій* можна організувати як систему:

- роботи з електронними виданнями в бібліотеці, підготовки до практичних занять, проведення аналітичних досліджень;
- виконання індивідуальних завдань на основі використання інформаційних технологій;
- поточної атестації за допомогою електронного тестування;
- використання освітніх сайтів та автоматизованих навчальних програмних засобів [3].

Список використаних джерел:

1. Скуратівська С.П. Особливості організації самостійної роботи студентів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/education/36615/
2. Тюріна Д.М., Ярецько К.В. Управління самостійною роботою студентів економічних спеціальностей // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2007-2-1/11_Tyurina.pdf
3. Бурдейна Л.І., Рацька О.С. Організація самостійної роботи студентів у ВНЗ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/kpedn-burdeyna-li-ratska-os-organizatsiya-samostiynoyi-roboti-studentiv-u-vnz/>
4. Стебльова К.К. Організація самостійної роботи студентів ВНЗ за допомогою засобів інформаційних технологій // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/9.pdf>